

Novine u jurisprudenciji Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine

Pripremio: Edin Čengić, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine

Uvod

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (Vrhovni sud FBiH), izdvojio je iz druge polovine 2017. godine, pet interesantnih odluka za ovaj broj *Pravne Hronike*. Prve dvije odluke su iz oblasti krivičnog prava i odnose se na isti predmet, broj: 09 O K 024169 17 Kž 18. Prvom odlukom se ukida prvostepena presuda, a karakteriše je primjena člana 8 EKLJP-a u vezi sa pitanjem zakonitosti dokaza pribavljenih provođenjem posebnih istražnih radnji, a na osnovu izdatih naredbi koje nisu dostatno obrazložene, dok se drugom odlukom ukida pritvor zbog pitanja nesrazmjera između dužine trajanja kontinuiranog pritvora i izrečene kazne zatvora, sve u skladu sa primjenom načela zabrane *reformatio in peius*. Nadalje, iz građanskog referata za pregled je izabrana revizijska odluka iz oblasti radnog prava, kojom je zauzet stav da zaposlenik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme neskrivljenog prekida rada, a trajanje tog prava nije ograničeno zakonom. U okviru upravnog odjeljenja u predmetima broj: 04 O U 008981 17 Uvp i 03 O U 009039 13 Uvp ovaj sud je donio procesne odluke, a naročito je zanimljiva odluka broj 03 O U 009039 13 Uvp iz razloga što je prvostepeni sud meritorno rješavao u stvari gdje nisu bile ispunjene procesne pretpostavke za takvo rješavanje o podnesenoj tužbi obzirom da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta.

Predmet broj 09 O K 024169 17 Kž 18 - Ukidanje presude zbog nezakonitih dokaza

Činjenice i žalbeni navodi

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 O K 024169 16 K od 04.05.2017. godine, optuženi B.A. je oglašen krivim da je radnjama bliže opisanim u njenoj izreci^[57], u sticaju, počinio više krivičnih djela, pa je za ista, primjenom odredbi člana 54 stav 2 tačka b) Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, u koju kaznu mu je, na osnovu člana 57 stav 1 KZ-a FBiH, uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 15.09.2015. godine pa dok pritvor bude trajao.

Prvostepeni sud je u obrazloženju svoje presude analizirao prigovore koje je odbrana optuženog B.A. istakla tokom postupka, pa su tako analizirani i prigovori odbrane kojima je u pitanje dovedena zakonitosti provedenih posebnih istražnih radnji. Predmetni prigovori su od strane prvostepenog

[57] Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 O K 024169 16 K od 04.05.2017. godine optuženi B.A. oglašen je krivim za krivična djela Ubistvo iz člana 166 stav 1 u vezi sa članom 32 stav 2 i 31, Teška krivična djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz člana 328 stav 1 u vezi sa članom 323 stav 1 i u vezi sa članom 32 stav 2 i 31, Razbojništvo iz člana 289 stav 2 u vezi sa stavom 1 i u vezi sa članom 32 stav 2 i 31 i Ugrožavanje sigurnosti iz člana 183 stav 2, sve u vezi sa članom 54. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), pa mu je sud za krivično djelo Ubistvo iz člana 166 stav 1 u vezi sa članom 32 stav 2 i 31 KZ FBiH utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 4 (četiri) mjeseca, za krivično djelo Teška krivična djela protiv sigurnosti ljudi i imovine iz člana 328 stav 1 u vezi sa članom 323 stav 1 i u vezi sa članom 32 stav 2 i 31 KZ FBiH kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) mjeseci, za krivično djelo Razbojništvo iz člana 289 stav 2 u vezi sa stavom 1 i u vezi sa članom 32 stav 2 i 31 KZ FBiH kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca, a za krivično djelo Ugrožavanje sigurnosti iz člana 183 stav 2 KZ FBiH kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedan) mjesec, te je optuženog, uz primjenu člana 54 stav 2 tačka b) KZ FBiH, osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine. Na osnovu člana 57 stav 1 KZ FBiH optuženom je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 15.09.2015. godine pa do kada pritvor bude trajao.

suda ocijenjeni neosnovanim, a razlog za ovakvu ocjenu prvostepeni sud je vezao za činjenicu da procesni zakon ne propisuje da naredbe kao sudske odluke trebaju sadržavati obrazloženje. U prilog prethodno iznesenom stavu u presudi je također navedeno i to da su u konkretnom slučaju pojedinačne naredbe suda izdate po obrazloženim prijedlozima tužilaštva i u skladu sa odgovarajućim zakonskim odredbama (od član 130 do 136 ZKP FBiH).

Obrana optuženog je ovu presudu osporila iz svih zakonskih razloga, kao i zbog povrede člana II/3 tačka e) Ustava BiH, člana 6 stav 1 EKLJP-a i člana 8 EKLJP-a. Istaknut je i prigovor da se osuđujući dio pobijane presude u tački 1 a) i 1 b) zasniva na dokazima dobivenim provođenjem posebnih istražnih radnji, da su iste provedene nezakonito i suprotno odredbama članova 130, 131, 132 i 133, da su dokazi koji su na ovakav način pribavljeni nezakoniti i da se na njima ne može zasnovati sudska odluka, te da je ovakvim provođenjem posebnih istražnih radnji povrijeđen i član 8 EKLJP-a. U žalbi je dalje navedeno da naredbe Kantonalnog suda u Sarajevu iz člana 130 stav 2 tačka a) i d) ZKP FBiH nisu sadržavale razloge o odlučnim činjenicama, da iz istih nije vidljivo iz čega to proizlaze osnovi sumnje u odnosu na djelo zbog kojih su te posebne istražne radnje odobrene i provedene, te da predmetne naredbe nisu sadržavale ni razloge zbog čega se dokazi koji bi se pribavili njihovim provođenjem nisu mogli pribaviti na drugi način.

Odluka

Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, Vrhovni sud FBiH je utvrdio da naredbe koje je prvostepeni sud izdao za provođenje posebnih istražnih radnji ne sadrže, kako obrazloženje u pogledu osnova sumnje za osobe prema kojima su određene, tako isto ni obrazloženje zbog čega se na drugi način nisu mogli pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nerazmjernim teškoćama, te da je ovakvo postupanje prvostepenog suda pri izdavanju naredbi bilo suprotno odredbama člana 132 stav 1 i 130 stav 1 ZKP FBiH. Stav je Vrhovnog suda FBiH da svaka naredba kojom sudija za prethodni postupak odobrava provođenje pojedinih posebnih istražnih radnji na odgovarajući način mora biti obrazložena, odnosno da iz njenog obrazloženja mora biti jasno vidljivo šta to u konkretnom slučaju opravdava stav o osnovama sumnje da je osoba prema kojoj se naredba izdaje sama ili s drugim osobama učestvovala ili učestvuje u učinjenju krivičnog djela iz člana 131 ZKP FBiH, te da u obrazloženju naredbe nužno moraju biti sadržani i razlozi za ocjenu da se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi koji će se pribaviti provođenjem odobrene posebne istražne radnje ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nerazmjernim teškoćama. S tim u vezi, ovaj sud je zaključio da se ovakvim naredbama, koje ne sadrže obrazloženje zbog čega su odobrene, narušavanje privatnosti osobe u odnosu na koju je konkretna radnja odobrena, te da takvo postupanje sudova u sebi sadrži elemente proizvoljnosti, a što potvrđuje i praksa ESLJP-a - presuda od 15.01.2015. godine u predmetu Dragojević protiv Hrvatske. U ovoj presudi je zbog u osnovi istih propusta sudova Republike Hrvatske, u stavu 102 te presude, ESLJP-a zaključio da je na štetu apelanta došlo do povrede člana 8 EKLJP-a .

U konkretnom slučaju ovaj sud je, primjenjujući standarde iz ranije navedene odluke ESLJP-a, našao da naredbe za provođenje posebnih istražnih radnji sudije za prethodni postupak Kantonalnog suda u Sarajevu ne sadrže adekvatno obrazloženje koje bi opravdalo zadiranje javne vlasti u privatnost osoba protiv kojih su iste odobrene, da je ovakvo postupanje suda bilo suprotno odredbi člana 132 stav 1 ZKP FBiH, da su, dakle, dokazi do kojih se došlo njihovim provođenjem pribavljeni bitnim povredama odredaba ZKP FBiH, te da sud, u skladu sa članom 11 stav 2 tog zakona, svoje odluke na takvim dokazima nije moga zasnovati.

Kako je prvostepeni sud svoju presudu, između ostalih dokaza zasnovao i na onima koji su pribavljeni na nezakonit način, dakle, na nezakonitim dokazima, to je žalba odbrane djelimično uvažena,

pobijana presuda ukinuta, a predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje, pri čemu je naloženo da se novi pretres vodi pred potpuno izmijenjenim vijećem.

Predmet broj 09 o K 024169 17 KŽ 18 - Ukidanje pritvora zbog mogućeg nesrazmjera između dužine trajanja pritvora i izrečene kazne zatvora

Činjenice predmeta

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 o K 024169 16 K od 04.05.2017. godine, optuženi B.A. je oglašen krivim da je radnjama bliže opisanim u njoj izreci, u sticaju, počinio više krivičnih djela, pa je za ista, primjenom odredbi člana 54 stav 2 tačka b) Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, u koju kaznu mu je, na osnovu člana 57 stav 1 KZ-a FBiH, uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 15.09.2015. godine pa dok pritvor bude trajao. Nadalje, rješenjem donesenim istog dana, prvostepeni sud je, na osnovu člana 152 stav 1 Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženom B.A. produžio pritvor.

Predmetna presuda je povodom izjavljenih žalbi odbrane ispitana nakon javne sjednice vijeća održane dana 07.11.2017. godine. Budući da je našao da su žalbe odbrane djelimično osnovane ovaj sud je donio rješenje kojim se pobijana presuda ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Obzirom da je prvostepena presuda ukinuta, a imajući u vidu činjenicu da se optuženi B.A. u tom trenutku nalazio u pritvoru, vijeće ovog suda je u smislu člana 330 stav 5 ZKP FBiH ispitalo da li još postoje razlozi za zadržavanje optuženog u pritvoru.

Odluka

Vrhovni sud FBiH je našao da opšti uvjet za određivanje ili produženje pritvora u odnosu na optuženog B.A. još uvijek egzistira i da dokazi sadržani u spisu predmeta opravdavaju ocjenu o postojanju osnovane sumnje da je optuženi počinio krivična djela iz potvrđene optužnice. Dalje je utvrđeno i egzistiranje posebnog pritvorskog osnova iz člana 146 stav 1 tačka c) ZKP FBiH.

I pored ovakvog utvrđenja postojanja općeg uvjeta za pritvor i onog posebnog vezanog za *iteracij-sku opasnost* ovaj sud je našao da ostale okolnosti sadržane u spisu predmeta ne opravdavaju dalje zadržavanje optuženog B.A. u pritvoru. Kod zauzimanja ranije navedenog stava posebna pažnja je dana sadržaju odredbe člana 145 stav 4 i 5 ZKP FBiH u kojim je propisano da trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme i da je dužnost svih organa koji učestvuju u krivičnom postupku i organa koji im pružaju pravnu pomoć da postupaju sa posebnom hitnošću, te da će se u toku cijelog postupka pritvor ukinuti čim prestanu razlozi na osnovu kojih je određen, a da će se pritvorena osoba odmah pustiti na slobodu.

Optuženom B.A. pritvor je prvobitno određen rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 o K 024169 15 Kpp 13 od 18.09.2015. godine i po tom rješenju isti se optuženom imao računati od 15.10.2015. godine. Ova najteža mjera, koja u svojoj osnovi ima svrhu da osigura prisustvo optuženog u krivičnom postupku, dakle, prema optuženom neprekidno traje duže od 2 godine i 2 mjeseca. Ovaj sud je navedenu okolnost ocijenio veoma značajnom za procjenu da li je optuženog i dalje opravdano zadržati u pritvoru ili ne. Pri tome su u obzir uzete i slijedeće okolnosti - da je optuženi prvostepenom presudom osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, te da mu se, zbog izostanka tužiteljeve žalbe na prvostepenu presudu i primjene načela zabrane *reformatio in peius* iz člana 322 ZKP FBiH, u ponovljenom postupku ne može izreći strožija kazna od one koja mu je ukinutom presudom bila izrečena.

Stav je ovog suda da se prilikom odlučivanja o pritvoru moraju svestrano razmotriti sve okolnosti konkretnog slučaja, te da svaka odluka o produženju pritvora nužno mora biti utemeljena na stvarnoj potrebi da se određena osoba u pritvoru zadrži. Radi toga su ranije navedene okolnosti promatrane s aspekta je li daljnje zadržavanje optuženog B.A. u pritvoru razumna i opravdana mjera, odnosno da li opći interes za daljim kontinuiranim pritvorom prema ovom optuženom preteže nad njegovim pravom na slobodu.

Kod činjenice da je optuženi B.A. u pritvoru proveo preko 2 (dvije) godine i 2 (dva) mjeseca, a da mu se u ponovnom postupku zbog primjene ranije navedenog načela ne može izreći kazna zatvora u dužem trajanju od 3 (tri) godine, ovaj sud je našao da se njegovo daljnje zadržavanje u pritvoru ne može smatrati ni razumnom ni opravdanom mjerom. Zbog toga je nakon ukidanja prvostepene presude ukinuo i pritvor optuženom i odredio da se on ima odmah pustiti na slobodu.

Predmet broj: 53 O Rs 045534 17 Rev - Član 72. stav 3. Zakona o radu - Pravo na naknadu plaće za vrijeme neskrivljenog prekida rada

Činjenice i revizijski navodi

Stavom I izreke, prvostepene presude broj: 53 O Rs 045534 11 Rs Općinskog suda u Čapljini obavezan je tuženi da tužitelju putem nadležnih službi, Federalni zavod PIO/MIO Mostar, uplati pripadajuće neuplaćene doprinose na plaću i u vezi sa plaćom za periode od 01.01.2003.g. do 31.07.2004. g. u iznosu od 1.940,95 KM i od 01.01.2009.g. do 12.04.2013.g. u iznosu od 6.154,86 KM, dok se stavom II izreke prvostepene presude tuženi obavezuje i na uplatu neisplaćenih naknada plaće za period od 01.01.2009.g. do 12.04.2013.g. u ukupnom iznosu od 16.965,00 KM.

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru, žalba tužitelja je odbijena, dok je žalba tuženog uvažena i prvostepena presuda preinačena na način da je u cijelosti odbijen tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan. U obrazloženju drugostepene presude navodi se da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo kod donošenja odluke, obzirom da tužitelj tokom postupka shodno članu 7 i 123 ZPP-a nije dokazao iz kojih razloga nije dolazio na posao, odnosno da li se radi o razlozima za koje on nije kriv. Obzirom na izneseno drugostepeni sud smatra da nisu ispunjeni uslovi za naknadu plaće u smislu člana 72 stav 3 Zakona o radu F BiH, koji se odnosi na privremeni zastoj u proizvodnji, kod činjenice da više od 4 godine radne ne angažovanosti tužitelja, ne predstavlja privremeni zastoj u proizvodnji, kao i da tužitelj nije dokazao razloge zbog kojih nije radio, pa samim tim na pouzdan način nije utvrđeno da li je do prekida rada došlo krivicom tužitelja ili zbog privremenog zastoja u proizvodnji odnosno iz nekih drugih razloga.

Tužitelj je drugostepenu presudu pobijao zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija uvaži i drugostepena presuda preinači, tako da se tužbeni zahtjev u cijelosti usvoji.

Odluka

Presudom Vrhovnog suda F BiH revizija tužitelja je djelimično uvažena i drugostepena presuda preinačena u odbijajućem dijelu odluke za isplatu naknade plaće u iznosu od 16.965,00 KM i uplatu doprinosa u iznosu od 6.154,86 KM za period od 01.01.2009. godine do 12.04.2013. godine dok se u preostalom dijelu revizija odbija.

Prije svega revizijskom sudu je bilo sporno da li tužitelju pripada pravo na uplatu doprinosa za period od 01.01.2002. do 01.01.2003. godine i od 01.08.2004. do 31.12.2008. godine kada je tužitelj nesporno

bio u radnom odnosu kod tuženog i kada je tuženi zaključio ugovor o obročnoj otplati sa nadležnom službom PIO/MIO kojim su regulisani odnosi u vezi izmirenja obaveza po osnovu penzionog osiguranja, (utvrđeno da tuženi kao obveznik uplate doprinosa u ovom spornom razdoblju ima dug prema Zavodu u iznosu od 883.534,41 KM i to u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje) i da li tužitelju pripada naknada plaća i doprinosa u periodu od 01.01.2009. godine do 12.04.2013. godine, dok nije sporno da je u tom periodu tužitelj bio zaposlenik tuženog, da u tom periodu nije radio i da mu nije isplaćivana naknada plaće.

Odredbom člana 72 stav 1 i 3 Zakona o radu regulisano je da zaposlenik ima pravo na naknadu plaće za period u kojem ne radi zbog opravdanih slučajeva predviđenih zakonom, propisom kantona, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Zaposlenik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojeg je došlo zbog okolnosti za koje zaposlenik nije kriv (viša sila, privremeni zastoj u proizvodnji i sl.) u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Po ocjeni Vrhovnog suda Federacije BiH neprihvatljiv je zaključak drugostepenog suda, kojim u potpunosti zanemaruje da je tuženi u odgovoru na tužbu izričito naveo da tuženi ne radi više godina i da tužitelj nije kriv što je došlo do prekida rada. Nesporna je činjenica da tuženi kao poslodavac u utuženom periodu, tužitelju nije riješio radno pravni status. Dakle, kod ovakvog utvrđenja i nespornih činjenica da tuženi ne radi više godina i da je sam tuženi u odgovoru na tužbu učinio nespornim da tužitelj nije kriv što je došlo do prekida rada kod tuženog, za ovaj sud je neprihvatljivo stanovište drugostepenog suda kojim se stavlja na teret tužitelju da dokazuje činjenice da nije kriv što nije dolazio na posao.

Prema mišljenju revizijskog suda, obzirom na sve izneseno u obrazloženju, može samo proizaći zaključak da su razlozi za prekid rada mogli biti iznuđeni objektivnim okolnostima ili postupcima tuženog kao poslodavca, a nikako skrivljenim ponašanjem zaposlenika. Nadalje, ovaj sud ističe da za razliku od plaće koja se ostvaruje radom, naknada plaće se ostvaruje bez obzira na radnu angažovanost i to u slučajevima koje propisuje zakon, kolektivni ugovor i pravilnik o radu. U konkretnom slučaju za naknadu plaće za vrijeme neskrivljenog prekida rada postoji osnov u zakonu i Pravilniku o radu tuženog. Prema tome, radi se o jednom od prava proisteklih iz rada, koji su zakonom, a i aktom samog poslodavca garantovani pri čemu trajanje ovog prava nije ograničeno, tj. ne propisuje se potpuni gubitak ovog prava, odnosno naknade plaće u slučaju prekida rada u dužem trajanju.

Iz navedenih razloga, Vrhovni sud Federacije BiH je mišljenja da je drugostepeni sud u osporenoj odluci pogrešno primijenio materijalno pravo i relevantne odredbe člana 123 i člana 126 Zakona o parničnom postupku, kada je odbio dio tužbenog zahtjeva za naknadu plaće i doprinosa u spornom periodu od 01.01.2009. godine do 12.04.2013. godine, te neosnovano prebacio na tužitelja teret dokazivanja određenih činjenica koje i nisu bile sporne.

Predmet broj: 04 o U 008981 17 Uvp – Odbacuje se kao nedopušten Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog ćutanja kantonalnog suda – član 70 Zakona o upravnim sporovima

Činjenice

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke u smislu člana 70 Zakona o upravnim sporovima, tužilac je ovom sudu podnio zbog povrede odredaba Zakona o upravnim sporovima Federacije BiH (ZUS FBiH), a iz razloga što prvostepeni sud nije u zakonskom roku postupio po njegovom zahtjevu za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, u konkretnom slučaju tužilac je Vrhovnom sudu FBiH podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog ćutanja Kantonalnog suda u Zenici, odnosno zbog nedonošenja rješenja primjenom člana 69 u vezi sa članom 67 ZUS-a.

Vrhovnom sudu FBiH tužilac je predložio da zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži i sam riješi podneseni zahtjev.

Odluka

Nakon što je ispitao da li postoje procesno-pravne pretpostavke za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke i njegovo meritorno rješavanje u konkretnom slučaju, Vrhovni sud FBiH je našao da iste ne postoje i zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke odbacio, uz obrazloženje da prema odredbi člana 41 stav 1 Zakona o upravnim sporovima između ostalog proizilazi da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke stranka može podnijeti isključivo protiv pravosnažne odluke kantonalnog suda.

U konkretnom slučaju prvostepeni sud nije donio rješenje kako je propisano članom 69 stav 1 ZUS-a, da bi se protiv tog rješenja mogao podnijeti zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, te je Vrhovni sud FBiH zaključio da imajući u vidu citirane odredbe navedenog Zakona, ne postoje procesne pretpostavke za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, jer se ovo vanredno pravno sredstvo može podnijeti ovom sudu samo protiv pravosnažne odluke kantonalnog suda ili protiv rješenja kantonalnog suda kojim je rješavano po zahtjevu za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, koje u ovom slučaju nije doneseno.

Također, odredbama člana 20 ZUS-a, propisani su samo uvjeti za pokretanje upravnog spora u slučaju „ćutanja administracije“, ali ne i ćutanja kantonalnog suda, pa je Vrhovni sud FBiH ocijenio da ne postoji mogućnost da se ovo vanredno pravno sredstvo može podnijeti u slučaju ćutanja kantonalnog suda, kako je tužilac u zahtjevu naveo.

Predmet broj: 03 o U 009039 13 Uvp - Povrat - refundacija isplaćenih naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad poslodavcu nije upravna pravna stvar - član 57 stav 1 Zakona o zdravstvenom osiguranju i član 25 stav 1 tačka 2 Zakona o upravnim sporovima

Činjenice

U upravnom postupku, prvostepenim rješenjem Poslovnice zdravstvenog osiguranja Živinice, broj: 13/37-3-57/12 od 20.01.2012. godine, kao i rješenjem tuženog (kojim je odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv tog prvostepenog rješenja) tužitelju nije priznato pravo na povrat-refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona u iznosu od 16.809,69 KM (neto naknada sa doprinosima za PIO, za zdravstveno osiguranje i doprinose za nezaposlene).

Rješavajući po tužbi tužitelja (protiv osporenog rješenja tuženog) Kantonalni sud u Tuzli, presudom broj: 03 o U 009039 12 U od 04.04.2013. godine, je tužbu odbio, jer je našao da je nesporno (prema zapisnicima o kontroli obračuna i uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje) utvrđeno da tužitelj po navedenom osnovu ima dugovanja prema tuženom, te da stoga, prema odredbi člana 7 stav 3 Pravilnika o naknadi plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja TK (kojim je propisano da se povrat naknade vrši pod uslovom da poslodavac nema dospjelih, a neizmirenih doprinosa), tužitelj ne ostvaruje pravo na povrat uplaćenih sredstava, radi čega su, po ocjeni prvostepenog suda, pravilno i zakonito odlučili organi uprave kada su odbili tužitelja sa zahtjevom.

Odluka

Vrhovni sud FBiH je, svojom presudom, zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke (podnesen od strane tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 03 o U 009039 12 U od 04.04.2013. godine) uvažio, navedenu presudu preinačio i riješio tako što je tužbu tužitelja odbacio. Naime, odredbom člana 57 stav 1 Zakona o zdravstvenom osiguranju („*Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine*“, broj: 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11) je propisano da naknada plaće u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite iz člana 42 tačka 3 do 5 ovog zakona isplaćuje se osiguraniku na teret sredstava kantonalnog zavoda osiguranja od prvog dana korištenja prava. Stavom 2 istog člana je propisano da naknadu plaće iz stava 1 ovog člana obračunava i isplaćuje pravno odnosno fizičko lice, s tim da je kantonalni zavod osiguranja obavezan vratiti isplaćenu naknadu u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat, dok je stavom 3 istog člana propisano da će provedbene propise o načinu ostvarivanja prava na naknadu plaće iz stava 1 ovog člana donijeti Upravni odbor kantonalnog zavoda osiguranja.

Prema citiranim zakonskim odredbama i podacima u spisima predmeta Vrhovni sud FBiH je našao da se u ovom slučaju nije rješavalo o izvjesnom pravu ili obavezi tužitelja u nekoj upravnoj stvari (što bi prema odredbi člana 62 istog zakona, kojim je osigurana dvostepenost rješavanja u postupku koji je pokrenulo osigurano lice, predstavljalo autoritativno rješavanje tuženog o nekom pravu ili obavezi osiguranika u postupku pokrenutom po njegovom zahtjevu), već isključivo o zahtjevu tužitelja kao poslodavca za povrat-refundaciju isplaćenih naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad, zbog čega akt tuženog organa (o odbijanju povrata isplaćene naknade plaće) nema svojstvo upravnog akta, u smislu odredbi člana 8 stav 1 i 2 Zakona o upravnim sporovima, a protiv kojeg se jedino može voditi upravni spor. Dakle, u konkretnom slučaju se radilo isključivo o obligacionom odnosu tužitelja i tuženog, odnosno o obavezi tuženog kao kantonalnog zavoda osiguranja da vrati-refundira isplaćenu naknadu plaće po zahtjevu poslodavca za povrat u skladu sa članom 57 Zakona o zdravstvenom osiguranju, koje pitanje se ni u kojem slučaju ne može rješavati kao upravna već građansko-pravna stvar.

Ovo posebno što citiranim, a ni jednom ostalom odredbom Zakona o zdravstvenom osiguranju, nije propisan nikakav postupak, niti način rješavanja po podnesenom zahtjevu poslodavca za povrat isplaćene naknade plaće uposleniku kao osiguraniku.

Kako prvostepeni sud nije mogao meritorno rješavati o predmetnoj tužbi podnesenoj protiv osporenog rješenja tuženog koje nije upravni akt, to je Vrhovni sud FBiH, primjenom člana 46 stav 2 Zakona o upravnim sporovima, zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio zbog naprijed navedenih razloga i pobijanu presudu preinačio tako što je na osnovu člana 25 stav 1 tačka 2 istog zakona tužbu tužitelja odbacio.